

УКАЗ № 111

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за равнопоставеност на жените и мъжете, приет от XLIII Народно събрание на 15 април 2016 г.

Издаден в София на 19 април 2016 г.

Президент на републиката:

Росен Плевнелиев

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието:

Екатерина Захариева

ЗАКОН

за равнопоставеност на жените и мъжете

Чл. 1. (1) Този закон урежда провеждането на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Целта на закона е да насърчи постигане на равнопоставеност на жените и мъжете, като създаде условия за изграждане на институционална среда и определи органите и механизмите за провеждане на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

Чл. 2. Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете се основава на принципите на:

1. равни възможности за жените и мъжете във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот;
2. равен достъп на жените и мъжете до всички ресурси в обществото;
3. равно третиране на жените и мъжете и недопускане на дискриминация и насилие, основани на пола;
4. балансирано представителство на жените и мъжете във всички органи, вземащи решения;
5. преодоляване на стереотипите, основани на пола.

Чл. 3. При осъществяване на правомощията си органите на държавната власт и на местното самоуправление, обществените органи и стопанските субекти предприемат мерки за прилагане принципите на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете.

Чл. 4. (1) Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете се осъществява чрез:

1. интегриране принципа на равнопоставеност на жените и мъжете в законодателството и във всички национални, регионални и местни политики, стратегии, програми и планове;
2. прилагане на временни насърчителни мерки;
3. хоризонтален междусекторен подход;

4. национален институционален механизъм за сътрудничество между централните и териториалните органи на изпълнителната власт, както и с гражданското общество;

5. последователно и устойчиво ресурсно и финансово осигуряване на органите и политиката за равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Временните насърчителни мерки, прилагани по реда на този закон, не представляват дискриминация по Закона за защита от дискриминация.

Чл. 5. (1) Министерският съвет определя държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете и приема Национална стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете, наричана по-нататък „Национална стратегия“, както и планове за нейното изпълнение.

(2) Централните и териториалните органи на изпълнителната власт провеждат политиката по равнопоставеност на жените и мъжете в съответствие с Националната стратегия по ал. 1.

Чл. 6. (1) Към Министерския съвет се създава Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете, който е орган за осъществяване на консултации, сътрудничество и координация между централните и териториалните органи на изпълнителната власт и структурите на гражданското общество.

(2) Националният съвет се състои от представители на:

1. министерства, държавни и изпълнителни агенции и други органи, създадени със закон;

2. представителните организации на работниците и служителите на национално равнище;

3. представителните организации на работодателите на национално равнище;

4. Националното сдружение на общините в Република България;

5. юридически лица с нестопанска цел, чийто предмет на дейност е в съответствие с приоритетите на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, определени при условията, критериите и по реда, регламентирани в правилник за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет.

(3) Председател на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете е министърът на труда и социалната политика.

(4) Организационното и техническото обслужване на дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете се осигурява от Министерството на труда и социалната политика.

(5) Националният съвет по равнопоставеност на жените и мъжете:

1. предоставя становища по проекти на стратегически документи и нормативни актове, които съдържат разпоредби, свързани с равнопоставеността на жените и мъжете, преди внасянето им в Министерския съвет;

2. участва в разработването на Националната стратегия за равнопоставеност на жените и мъжете;

3. предлага мерки за насърчаване на държавната политика за равнопоставеност на жените и мъжете;

4. участва в разработването на количествени и качествени показатели, необходими за системата за наблюдение по чл. 7, т. 4.

(6) Министерският съвет приема правилник за устройството, организацията и дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет.

Чл. 7. Министърът на труда и социалната политика ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете, като:

1. разработва, участва в обсъждането и предлага приемането и/или изменението на нормативни актове и стратегически документи, които имат отношение към равнопоставеността на жените и мъжете;
2. организира и ръководи дейността на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете;
3. координира разработването, изпълнението и отчитането на Националната стратегия и плановете за нейното изпълнение;
4. организира създаването и поддържането на система за наблюдение на равнопоставеността на жените и мъжете и координира изготвянето на доклад за равнопоставеността на жените и мъжете в Република България;
5. оказва методическа помощ на органите на изпълнителната власт за провеждането на държавната политика по равнопоставеността на жените и мъжете;
6. представява държавата в международни организации и програми в областта на равнопоставеността на жените и мъжете;
7. ръководи и координира участието в национални и международни програми и проекти за равнопоставеност на жените и мъжете, включително съвместно с други органи на държавната власт и организации;
8. поддържа контакти със сродни специализирани държавни органи в други държави, както и с международни организации с дейност в сферата на равнопоставеността на жените и мъжете.

Чл. 8. (1) Централните и териториалните органи на изпълнителната власт определят служителите, които изпълняват функциите на координатори по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Координаторите по ал. 1:

1. участват в разработването и провеждането на националната политика по равнопоставеност на жените и мъжете;
2. участват в разработването на секторните и местните политики и програми от гледна точка на равнопоставеността на жените и мъжете;
3. участват в изготвянето на оценка на въздействието по признак пол на нормативните актове и стратегическите документи, предлагани от органите на изпълнителната власт;
4. участват в изготвянето, изпълнението и отчитането на Националната стратегия и плановете за нейното изпълнение по чл. 7, т. 3 в областта на компетентност на съответния орган на изпълнителната власт;
5. координират изпълнението на мерките от компетентността на органа на изпълнителната власт и участват в изготвянето на доклади по равнопоставеност на жените и мъжете;
6. участват в разработването на количествените и качествените индикатори и анализи на равнопоставеността на жените и мъжете в съответната област на компетентност на институцията;
7. координират събирането и разпространението на информация и добри практики, предоставянето на данни по равнопоставеност на жените и мъжете от компетентността на органа на изпълнителната власт;
8. участват в обучения по равнопоставеност на жените и мъжете, както и в организирането на такива обучения;
9. изпълняват и други функции в областта на равнопоставеност на жените и мъжете, възложени от съответния орган на изпълнителната власт.

(3) В изпълнение на функциите на координатори по равнопоставеност на жените и мъжете служителите по ал. 1 си сътрудничат с Министерството на труда и социалната политика.

(4) Функционалните задължения на определените служители по равнопоставеност на жените и мъжете се определят в длъжностните им характеристики или чрез заповед на органа по назначаването на държавна служба.

Чл. 9. При изпълнение на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете органите на изпълнителната власт събират, регистрират и обработват данни по признак пол за целите на системата за наблюдение по чл. 7, т. 4.

Чл. 10. Държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете по области и общини се осъществява от областните управители и от органите на местното самоуправление съвместно с териториалните звена на министерствата, държавните и изпълнителните агенции и другите органи, създадени със закон, представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, неправителствените организации, работещи по проблемите на равнопоставеността на жените и мъжете, както и други организации.

Чл. 11. (1) Областният управител осигурява координация между националните и местните интереси по въпросите на равнопоставеност на жените и мъжете и осъществява взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация, както и с териториалните звена на представителните организации на работниците и служителите и работодателите.

(2) При осъществяване на своите правомощия по провеждането на държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете областните управители се подпомагат от определените от тях служители в областната администрация, които изпълняват функциите на координатори по равнопоставеност на жените и мъжете, съгласно чл. 8.

Чл. 12. Националната стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете е основен програмен документ и съдържа:

1. целите за постигането на равнопоставеност на жените и мъжете във всички области;
2. органите, отговорни за постигане на целите;
3. приоритетните области на действие за постигане на целите;
4. индикаторите за изпълнението.

Чл. 13. Националната стратегия се изпълнява чрез планове, които включват дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори за изпълнението на дейностите.

Чл. 14. Оценка на въздействието на нормативните актове и стратегическите документи включват и оценка на въздействието по признак пол.

Чл. 15. (1) Временните насърчителни мерки по чл. 4, т. 2 се предвиждат в плановете за изпълнение на Националната стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Насърчителните мерки по ал. 1 се прилагат от органите на изпълнителната власт за определен срок до постигането на целите им за балансирано представителство, равни възможности и равнопоставеност на жените и мъжете в областите, в които е установена неравнопоставеност.

(3) Насърчителните мерки по ал. 1 се финансират от държавния и от общинските бюджети, както и от международни и европейски източници.

Чл. 16. (1) Министърът на труда и социалната политика създава отличителен знак за значими постижения в ефективното изпълнение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете.

(2) Министърът на труда и социалната политика утвърждава условията и реда за получаване на отличителния знак след съгласуването им в Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Равнопоставеност на жените и мъжете“ е равни права и задължения, равни възможности за реализация и за преодоляване на пречки във всички области на обществения живот, като жените и мъжете са свободни да развият своите лични способности и да правят избор без ограниченията на социалната роля на своя пол.

2. „Равни възможности“ е създаване на условия за реализиране на равни шансове и осигуряване на гаранции за достъп до всички сфери (области) на обществения живот и постигане на личностна и професионална реализация и развитие.

3. „Балансирано представителство на жените и мъжете“ е разпределението на позициите между жените и мъжете във властта и вземането на решения във всяка област на живота и съставлява важно условие за равнопоставеност на половете. Балансираното представителство е осигуряване на количествено и качествено равновесие в участието на жените и мъжете в политиката, управлението и вземането на решения.

4. „Интегриране на равнопоставеността на жените и мъжете“ е процесът на отразяване на въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете във всички национални, регионални и местни политики, стратегии, програми, планове, законодателство и процеси на вземане на решения във всяка област и на всички равнища, за да може на всеки етап и ниво на тяхното разработване или изпълнение да се извършва анализ на въздействието им върху положението на жените и мъжете и да се предприемат съответните действия с цел постигане на реална равнопоставеност.

5. „Оценка на въздействието по признак пол“ е част от социалната оценка и включва оценката на въздействието на нормативните актове и стратегическите документи относно положението на жените и мъжете, така че, прилагайки тези предложения, да се осигури неутрализиране на дискриминационните ефекти и да се насърчи равнопоставеността на половете.

6. „Временни насърчителни мерки“ са оправдани и пропорционални инициативи с временен характер, които целят премахване на пречки за балансирано представителство на жените и мъжете или за равностойно положение на представителите на единия пол или за пола, поставен в неравностойно положение.

7. „Хоризонтален междусекторен подход“ е постигането на общо разбиране за комплексността на проблемите, консенсус за решаването им, съвместно идентифициране и определяне на целите и инструментите за измерване на напредъка в постигането им, координиране на изпълнението на предприетите мерки и наблюдение на политиката по равнопоставеност на жените и мъжете на всички нива на вземане на решения.

Заклучителни разпоредби

§ 2. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона се определят служителите по реда на чл. 8 и 11.

§ 3. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона по предложение на министъра на труда и социалната политика Министерският съвет привежда в съответствие с него Правилника за устройството и организацията на работа на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет (обн., ДВ, бр. 104 от 2004 г.; изм., бр. 78, 83, 89, 94 и 96 от 2005 г., бр. 53 и 71 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 58 от 2010 г., бр. 42 от 2014 г. и бр. 22 от 2015 г.).

§ 4. В едногодишен срок от влизането в сила на закона министърът на труда и социалната политика приема условията и реда за получаване на отличителния знак по чл. 16.

§ 5. В Закона за защита от дискриминация (обн., ДВ, бр. 86 от 2003 г.; изм., бр. 70 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 30 и 68 от 2006 г., бр. 59 и 100 от 2007 г., бр. 69 и 108 от 2008 г., бр. 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 97 от 2010 г., бр. 23 и 39 от 2011 г., бр. 38 и 58 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г. и бр. 26 от 2015 г.) в чл. 7, ал. 1 се създава т. 20:

„20. временните насърчителни мерки, прилагани по реда на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете.“

§ 6. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

Законът е приет от 43-то Народно събрание на 15 април 2016 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание:

Цецка Цачева